

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 50564/14
Milan GRIZELJ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 12. lipnja 2018. u vijeću u sastavu:

Aleš Pejchal, *predsjednik*
Krzysztof Wojtyczek,
Jovan Ilievski, *suci*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 9. srpnja 2014. godine, uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na očitovanje koje je dostavio podnositelj zahtjeva, nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Milan Grizelj, hrvatski je državljanin, rođen 1957. godine i živi u Dugom Ratu. Zahtjev je podnio 9. srpnja 2014. godine. Podnositelja zahtjeva pred Sudom je zastupao g. V. Fabjanović, odvjetnik iz Splita.

2. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Vlada je obaviještena o prigovoru u pogledu pristupa sudu 31. ožujka 2016. godine, a ostatak zahtjeva odbačen je kao nedopušten na temelju pravila 54. stavka 3. Poslovnika Suda.

A. Okolnosti predmeta

4. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

5. Odlukom Uprave tadašnjeg poslodavca podnositelja zahtjeva, dioničkog društva Dalmacija d.d. (u daljnjem tekstu: „društvo tuženik”), donesenom 1. travnja 1997. godine, otkazani su ugovori o radu otprilike 100 zaposlenika tog društva, uključujući podnositelja zahtjeva. U odluci o otkazu ugovora o radu kao datum raskida radnog odnosa navodi se 30. travnja 1997. godine. Podnositelju zahtjeva odluka je uručena 17. travnja 1997. godine.

6. Podnositelj zahtjeva podnio je poslodavcu 21. travnja 1997. godine zahtjev za zaštitu prava u kojem je osporio iznos otpremnine, a 29. travnja 1997. godine naknadno je podnio još jedan zahtjev u kojem je osporio otkaz ugovora o radu.

7. Budući da zahtjev za zaštitu prava nije riješen u njegovu korist, podnositelj zahtjeva podnio je 26. svibnja 1997. godinu tužbu pred Općinskim sudom u Makarskoj kojom je tražio, između ostalog, poništenje odluke o otkazu ugovora o radu.

8. Na ročištu održanom 2. rujna 2005. godine prvostupanjski sud saslušao je iskaz svjedokinje A.G., službenice zaposlene u odjelu za ljudske resurse u društvu tuženiku koja je bila zadužena za sastavljanje odluka o otkazu ugovora o radu. Izjavila je da je podnositelj zahtjeva došao u njezin ured tražeći informacije o svom otkazu koje mu je ona prenijela. Svjedokinja je izjavila da je on odbio primiti odluku o otkazu ugovora o radu prvi put kada mu ju je htjela uručiti. Također je izjavila da je većina zaposlenika došla u njezin ured i primila odluke o otkazu ugovora o radu.

9. Zatim je na ročištu održanom 24. travnja 2007. godine svjedočila S.R., koja je u predmetnom razdoblju radila kao blagajnica u društvu tuženiku i bila zadužena za isplatu otpremnina, te je izjavila da je, između ostalog, 16. travnja 1997. godine podnositelj zahtjeva došao u njezin ured te je odbio potpisati i primiti odluku o otkazu ugovora o radu. Kasnije isti dan sreća je podnositelja zahtjeva i savjetovala mu da preuzme odluku o otkazu ugovora o radu, a time i otpremninu, jer je društvo bilo u vrlo velikim financijskim poteškoćama i zaposlenici mjesecima nisu primili plaće. Sljedeći je dan podnositelj zahtjeva došao u njezin ured i primio osporavanu odluku te potpisao ugovor o isplati otpremnine.

10. Pozivajući se na članak 126. Zakona o radu, Općinski sud u Makarskoj proglasio je 29. rujna 2008. godine tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom jer je bila nepravovremena. Utvrdio je da je rok za zahtijevanje sudske zaštite počeo teći od dana kada je podnositelj zahtjeva saznao za odluku o otkazu ugovora o radu, odnosno od 2. travnja 1997. godine kada ju je odbio primiti, a ne od dana kada mu je doista i uručena. Prvostupanjski sud svoje je zaključke temeljio, među ostalim, na iskazu svjedokinje A.S. i njezinoj bilješci o događaju od 2. travnja 1997. godine koji, prema saznanju suda, nije osporen nikakvim drugim dokazima u postupku.

11. Prvostupanjsku presudu potvrdio je Županijski sud u Splitu 29. rujna 2008. godine i Vrhovni sud 18. travnja 2013. godine.

12. Ustavnu tužbu, koju je podnositelj zahtjev potom podnio, Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je nedopuštenom dana 15. siječnja 2014. godine.

B. Mjerodavno domaće pravo i praksa

1. Zakon o radu

13. Mjerodavne odredbe Zakona o radu (Narodne novine br. 38/1995, 54/1995 i 65/1995), kakav je bio na snazi u vrijeme nastanka činjenica u predmetu, glasi kako slijedi:

XV. PRESTANAK UGOVORA O RADU

Članak 111.

Oblik, obrazloženje i dostava otkaza te tijek otkaznoga roka

- „(1) Otkaz mora imati pisani oblik.
- (2) Poslodavac mora u pisanom obliku obrazložiti otkaz.
- (3) Otkaz se mora dostaviti osobi kojoj se otkazuje.
- ...”

XII. OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA

Sudska zaštita prava iz radnog odnosa

Članak 126.

„(1) Zaposlenik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku petnaest dana od dostave odluke kojom je povrijedeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava, zahtijevati od poslodavca ostvarenje toga prava.

(2) Ako poslodavac u roku petnaest dana od dostave zahtjeva zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka ne udovolji tom zahtjevu, zaposlenik može u daljnjem roku od petnaest dana zahtijevati zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom.

(3) ...

(4) Zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno poslodavcu nije podnio zahtjev iz stavka 1. ovoga članka...”

...

2. Sudska praksa Vrhovnog suda

14. Vlada se pozvala na rješenja Vrhovnog suda Revr-163/2002 od 23. travnja 2002. godine, Revr-350/2010 od 5. svibnja 2010. godine i Revr-

780/2011 od 17. siječnja 2012. godine, u kojima je Vrhovni sud utvrdio da se, u slučaju kada zaposlenik odbije primiti odluku o otkazu, danom dostave odluke o otkazu smatra dan odbijanja primitka odluke o otkazu. U druga dva rješenja, Revr-475/2005 od 11. listopada 2005. godine i Revr-2/2014 od 29. travnja 2015. godine, Vrhovni sud utvrdio je da rok za zaštitu od navodne povrede prava iz radnog odnosa počinje teći kada zaposlenik sazna za postojanje i sadržaj odluke o otkazu, a u tim je predmetima taj rok počeo teći od trenutka kada je zaposlenik o otkazu obaviješten telefonom ili na sastanku.

3. Sudska praksa Županijskog suda u Zagrebu

15. U svojoj odluci Gžr-1969/2008 od 10. veljače 2009. godine, na koju se pozvala Vlada, Županijski sud u Zagrebu utvrdio je da se, u slučaju kada zaposlenik odbije primiti odluku o otkazu nakon što sazna za njezin sadržaj, danom dostave odluke o otkazu smatra dan odbijanja primitka odluke o otkazu.

PRIGOVOR

16. Podnositelj zahtjeva prigovara na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije radi uskraćivanja prava na pristup sudu u parničnom postupku koji se odnosio na njegov otkaz.

PRAVO

17. Podnositelj zahtjeva prigovorio je radi povrede njegova prava na pristup sudu do koje je došlo kada su domaći sudovi proglasili njegovu tužbu nedopuštenom jer je bila nepravovremena. Pozvao se na članak 6. stavak 1. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi... svatko ima pravo da ... sud... pravično ispita njegov predmet.”

A. Tvrđnje Vlade

18. Vlada je tvrdila da je svrha roka utvrđenog u članku 126. Zakona o radu omogućiti bez odgode preispitivanje odluke poslodavca koja bi mogla dovesti do neposredne povrede prava zaposlenika, i to uz sudjelovanje poslodavca, u roku od petnaest dana od primitka te odluke ili saznanja za njezino postojanje. To omogućuje poslodavcu da izmijeni i ispravi svoju odluku.

19. Nadalje je tvrdila da rok za zahtijevanje zaštite navodno povrijeđenog prava zaposlenika može početi teći, ne samo od dana formalnog primitka odluke o otkazu ugovora o radu, nego i alternativno, od dana kada je zaposlenik stvarno saznao za postojanje odluke. Zaposlenici nemaju pravo birati između ta dva roka i u skladu s time tražiti sudsku zaštitu na temelju roka koji je pogodniji za njih. Vlada je tvrdila da bi, kada bi jedini relevantni čimbenik bio trenutak dostave odluke o otkazu ugovora o radu, zaposlenici mogli namjerno sprečavati primitak odluke i odgađati početak roka za sudsku zaštitu.

20. Vlada je istaknula da su u ovom predmetu domaći sudovi utvrdili da je podnositelj zahtjeva u biti saznao za sadržaj osporavane odluke o otkazu ugovora o radu čak i prije 2. travnja 1997. godine te da je podnositelj zahtjeva taj dan odbio primiti predmetnu odluku.

B. Tvrdnje podnositelja zahtjeva

21. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da su domaći sudovi temeljili svoje zaključke isključivo na lažnom iskazu svjedokinje A.G., zaposlenice društva tuženika, i krivotvorene isprave koju je podnijelo društvo tuženik, pritom potpuno zanemarujući činjenicu da sindikat nije bio uključen u postupak otkaza ugovora o radu, što je protivno mjerodavnim odredbama Zakona o radu.

22. Kad je riječ o sudskoj praksi na koju je uputila Vlada, podnositelj zahtjeva istaknuo je da ni u kojoj mjeri nije povezana s njegovim predmetom. Nadalje, u svim su tim predmetima zaposlenici bili upoznati sa sadržajem odluka o otkazu ugovora o radu, što nije bio slučaj u njegovu predmetu.

C. Ocjena suda

23. Razmatrajući okolnosti ovoga predmeta, Sud primjećuje da su domaći sudovi proglasili tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom jer je bila nepravovremena. U tom smislu su utvrdili da je rok za zahtijevanje sudske zaštite navodno povrijeđenog prava iz radnog odnosa počeo teći od dana kada je podnositelj zahtjeva saznao o odluci o otkazu ugovora o radu, odnosno od 2. travnja 1997. godine kada ju je odbio primiti, a ne od dana kada mu je doista i uručena (vidi prethodne stavke 10. – 11.). Pritom su se domaći sudovi pozvali na članak 126. Zakona o radu kojim je propisano da rokovi za zaštitu povrijeđenog prava počinju teći od primitka odluke kojom je povrijeđeno to pravo ili od dana od kada je zaposlenik saznao za tu povredu (vidi prethodni stavak 13.).

24. Sud ponavlja da je prvenstveno na nacionalnim tijelima, posebice sudovima, da tumače i primjenjuju domaće pravo. To se posebice odnosi na to kako sudovi tumače pravila postupovne prirode (vidi predmet *Tejedor*

García protiv Španjolske, 16. prosinca 1997., stavak 31., *Izvješća o presudama i odlukama 1997-VIII*). Uloga Suda ograničena je na provjeru jesu li učinci takvoga tumačenja u skladu s Konvencijom (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Vrbica protiv Hrvatske*, br. 32540/05, stavak 66., 1. travnja 2010.).

25. S tim u vezi Sud uzima u obzir i članak 111. Zakona o radu kojim je utvrđeno da odluka o otkazu ugovora o radu mora biti u pisanom obliku i sadržavati obrazloženje za otkaz ugovora o radu (vidi prethodni stavak 13.). Smisao takve odredbe jest pružiti zaposleniku stvarnu i učinkovitu priliku da pripremi tvrdnje za pravilno osporavanje otkaza ugovora o radu jer bi bilo vrlo teško postupiti na taj način bez prethodnog znanja o razlozima otkaza ugovora o radu.

26. No Sud ne može zanemariti činjenicu da je podnositelj zahtjeva odbio primiti odluku o otkazu ugovora o radu prvi put kada mu ju je poslodavac pokušao uručiti (vidi prethodne stavke 8. i 10.) i time se doveo u situaciju u kojoj bi se njegova tužba mogla proglasiti nepravovremenom. Sud smatra da ne postoje posebne okolnosti kojima bi se opravdalo odbijanje primitka odluke o otkazu ugovora o radu, ni one zbog kojih se podnositelj zahtjeva ne bi mogao smatrati odgovornim. S tim u vezi Sud se slaže s tuženom Vladom da zaposlenicima nije dopušteno odabrati između dvije mogućnosti za početak roka iz članka 126. Zakona o radu (vidi prethodne stavke 23. i 30.).

Stoga utvrđuje da odgovornost za proglašavanje tužbe nedopuštenom jer je bila nepravovremena prvenstveno snosi podnositelj zahtjeva.

27. Kada je riječ o navodima podnositelja zahtjeva o tome da su domaći sudovi temeljili svoje zaključke na krivotvorenoj ispravi i lažnom iskazu svjedokinje A.G. (vidi stavak 21.), Sud ponavlja da je prvenstveno na nacionalnim tijelima da ocijene dokaze iznesene pred njih u određenom predmetu. Zadatak Suda jest preispitati jesu li odluke tih tijela u skladu s Konvencijom (vidi, primjerice, predmet *Winterwerp protiv Nizozemske*, 24. listopada 1979., stavak 40., Serija A br. 33). U protivnom bi Sud djelovao u svojstvu suda trećeg ili četvrtog stupnja, a to bi značilo zanemarivanje ograničenja njegova djelovanja (vidi predmet *Kemmache protiv Francuske* (br. 3), 24. studenoga 1994., stavak 44., Serija A br. 296-C).

28. S obzirom na prethodna razmatranja, a neovisno o vremenu koje je bilo potrebno domaćim sudovima da utvrde je li podnositelj zahtjeva ispunio postupovne zahtjeve za podnošenje tužbe (vidi stavke 7. – 11.), koje bi moglo biti predmetom kritika, Sud smatra da se ne može reći da je način na koji je primijenjen postupovni zahtjev za traženje sudske zaštite predviđene člankom 126. Zakona o radu prouzročio povredu suštine prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu.

29. U skladu s time prigovor podnositelja zahtjeva nedopušten je na temelju članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije kao očigledno neosnovan i mora se odbaciti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 5. srpnja 2018.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Aleš Pejchal
Predsjednik

© 2018 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga.